

משנת הציונות הדתית (ד)

מכון מאיר

לשאת את גורלו המר, עד יאיר אור יקרות ותזרח לו השמש, שמש צדקה וישועה. ואם נרופף את הקשר הלאומי שהוא לנו המובטח והמלא חיים, הוא הקשר הבא מכח התורה, ונבטח על קישורים לאומיים אחרים, שהם לא נכוננו לנו בתור קשרים עקריים ואינם הולמים לתכונותינו וטבע לאומינו, ודאי לא יעלה בידינו כלום, את שנאת העמים לא נמעט בזה ואת כחינו הפנימי נחליש ונדלדל.

21. מאמרי הראיה עמ' 4-173

ואתם תחיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש (שמות י"ט ו') התורה והממלכה, בישראל קשורים זה עם זה קשר בל ינתק. המלך בשבתו על כסא ממלכתו, כתב לו את ספר התורה המיוחד לו, כמשנה התורה, כתיבה מיוחדת בתור מלך מושל על העם ומנהיג את החיים החברותיים של הכלל, חוץ מהספר הרגיל שכל אחד מישראל צריך לכתוב לעצמו, בתור בן ישראל מצד החובה של ואתם כתבו לכם את השירה הזאת. מה אנו למדים מחובה ממלכתית זאת, שקבלת התורה בישראל קבלה כפולה היא, קבלת חובת היחיד בתור יחיד השייך להכלל... וקבלת התורה, בתור קבלתה של האומה המנהיגה את חייה החברותיים בתור לאום.

22. עין איה ברכות ב' ט' שלח'

מהותה של כל אומה תגדר ע"פ דיעותיה וקניניה הרוחניים. ובאשר ברוב הדיעות הולכות ומשתנות, מתבררות ומשתלמות, עד שלובשות במשך הזמן צורה חדשה, ע"כ תחול בכל אומה זקנה וביטול כח, הפרדה וכליון. כי כאשר יאבדו סגולותיה הרוחניות, דיעותיה ומסורותיה, את ערכם לגמרי, כבר אין מעמד פנימי לאומה. וכשיתגבר עליה איזה כח מן החוץ לא תוכל לעמוד על נפשה, כאשר חסר לה המעוז של החבה הפנימית לעמוד בצביונה. ובזאת התכונה עצמה עומד ברית ד' עמנו להקים אותנו לעולם לו לעם. כי אור האמת של שם ד' ית' שנקרא עלינו הוא המאור שאין לו קצבה ותכלית, האמת שאין אחריה אמת...

עקיבא אי אתה מתירא מפני מלכות אמר לו אמשול לך משל למה הדבר דומה לישועל שהיה מהלך על גב הנחיר וראה דגים שהיו מתקבצים ממוקום למקום אמר להם מפני מה אתם בורחים אמרו לו מפני רשתות שמביאין עלינו בני אדם אמר להם רצונכם שתעלו ליבשה ונדור אני ואתם כשם שדרו אבותי עם אבותיכם אמרו לו אתה הוא שאומרים עליך פקח שבחיות לא פקח אתה אלא טפש אתה ומה במקום חיותנו אנו מתיראין במקום מיתתנו על אחת כמה וכמה אף אנחנו עכשיו שאנו יושבים ועוסקים בתורה שכתוב בה—כי הוא חייך ואורך ימך כך אם אנו הולכים ומבטלים ממנה עאכ"ו אמרו לא היו ימים מועטים עד שתפסוהו לר"ע וחבשוהו בבית האסורים ותפסו לפפוס בן יהודה וחבשוהו אצלו אמר לו פפוס מי הביאך לכאן אמר ליה אשריך רבי עקיבא שנתפסת על דברי תורה אוי לו לפפוס שנתפס על דברים בטלים

פפוס חשב מאחר שהמלכות גלתה דעתה שכל שנאתה את ישראל הוא רק בדבר הרוחניות. א"כ צריך לכבוש את המאור הרוחני ותכבה אש השנאה, וינוח לישראל וישוב בהמשך הזמן לעבודתו ותעודתו כאשר ירוח לו. אמנם רע"ק ידע שרק תואנה מצאו בשנאתם לומר שהיא מצד הרוחניות ותורתם של ישראל. כי השנאה היא שנאת עם, שנאה היוצאת מנפש רעה האומרת אני ואפסי עוד, ורוצה לקחת כל הטוב רק לעצמה, ועינה רעה בעם אחר. א"כ אם לא ימצאו תואנה מצד הרוחניות, מפאת התורה והדת, ימצאו תואנות אחרות. ואם לא ימצאו כל תואנות, מה שהוא אי אפשר, ואם הי' כן ישלחו יד לעשוק ולרוצץ בלא שום תואנה. א"כ עלינו לעשות את שלנו, לחזק חיינו הכלליים, חיי הלאום שאינה מתקוממת כ"א ע"י התורה. והדברים ק"ו אם בשעה שאנו מחזיקים במעוז התורה, הם מתגברים חיל ומרפים את קשר הלאומי שלנו, שזה הוא עיקר הנצחון של המנצחים, שישבת עם עברתו מהיות גוי. אם נרפה דינו מן התורה, הלא ילך הקשר הלאומי הלך והנתק לגמרי עד אין שריד לחילה. ע"כ בכל עת צרה, אחת היא מעוזם של ישראל תורת ד', ויחזיקו בה כענין שמתאמש רבנו הלאומי וממנו בן עז ומעשיות

17. הרב חרל"פ ממעיני הישועה עמ' שכה' הרעיון הלאומי בישראל הוא הרעיון היותר נאצל והיותר מקיף אצלנו. בלי הכרת הלאומיות שלמו לא היינו זוכים לשום מצוה כללית או פרטית, כי כל יסוד קיום המצוות הוא מצד ההתקשרות עם כלל ישראל, וכל מה שאנו מקיימים הוא בשם כל ישראל. ולזאת, אחרי שיצאנו ממצרים והיינו לעם-רק אז נתקרבו להר סיני לקבל את התורה מן השמיים...

18. אורות ישראל ו', א'

הנטיה הלאומית המעשית של כנסת ישראל היא לבושה החיצון של הנטיה הרוחנית שלה, והאחרונה היא אורה ונשמתה של הראשונה.

19. אורות ישראל ב' ג'

היחש של כנסת ישראל ליחידיה הוא משונה מכל היחשים של כל קיבוץ לאומי ליחידיו. כל הקיבוצים הלאומיים נותנים הם ליחידיהם רק את הצד החיצוני של המהות, אבל עצם המהות זה שואב כל אדם מנשמת הכל, מנשמת אלהים שלא באמצעות הקיבוץ, מפני שאין להקיבוץ חטיבה אלהית, שמגמה אלהית עצמית שרויה בתוכו. לא כן בישראל, הנשמה של היחידים נשאבת ממקור חי העולמים באוצר הכלל, והכלל נותן נשמה ליחידים. אם יעלה על הדעת להנתק מהאומה, צריך הוא לנתק את נשמתו ממקור חיותה, וגדולה היא משום כך ההזדקקות, שכל יחיד מישראל נזקק להכלל, והוא מוסר תמיד את נפשו מבלי להיות נקרע מהאומה, מפני שהנשמה ותיקונה העצמי דורש כן ממנו. אמנם צינורות ההזנה הנשמית והגנת החיים שלה הולכים בכנסת ישראל ע"י המצות, דבר ה'...

20. גמרא ברכות סא' / עין איה ברכות ב' ט' רכח'

תנו רבנן פעם אחת גזרה מלכות הרשעה שלא יעסקו ישראל בתורה בא פפוס בן יהודה ומצאו לרבי עקיבא שהיה מקהיל קהלות ברכים ועוסק בתורה אמר ליה